

สวนพฤกษศาสตร์ 5-योग

ชะเนียง
Archidendron jiringa (Jack) I. C. Nielsen
FABACEAE

ชะเนียง

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I. C. Nielsen
ชื่อวงศ์	FABACEAE
ชื่ออื่น ๆ	ขางแดง (ลพบุรี, ภาคเหนือ)/ เนียง (ตรัง)/ พะเนียง (กาญจนบุรี, ปัตตานี)
ชื่อสามัญ	Jering.
ลักษณะทั่วไป	ไม้ยืนต้นผลัดใบ สูงประมาณ 10-15 ม. เรือนยอดเป็นพุ่มกลมใหญ่ เปลือกลำต้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา ใบเป็นช่อแบบขนนกสองชั้น ก้านช่อใบยาว 1.5-8.0 ซม. ที่ปลายก้านช่อมีช่อใบแขนงด้านข้าง 1 คู่ ติดตรงกันข้าม แต่ละช่อมีใบย่อย 2-4 คู่ ขึ้นตรงกันข้าม ช่อใบแขนงยาว 8-29 ซม. ใบย่อยรูปมนแกมรูปขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบมนและเบี้ยวเล็กน้อย แผ่นใบเกลี้ยง ยอดอ่อนมีสีแดง ดอกสีขาวขนาดเล็ก 3-6 ดอก ออกเป็นช่อกลมเล็กๆ ซึ่งแตกแขนงมาจากช่อใหญ่ยาว 7-18 ซม. ช่อดอกโปร่งแตกตามง่ามใบของใบแก่ที่หลุดร่วงไปแล้ว กลีบดอกมี 5 กลีบ ขนาดเล็กมาก โคนกลีบดอกติดกันเป็นลักษณะหลอดยาวประมาณ 2 ซม. เกสรเพศผู้จำนวนมาก ยื่นออกมาเป็นพู่เหนือส่วนอื่นๆ ของดอก ผล แบนยาวรูปไม้บรรทัด มีส่วนคอดเว้าที่ลิ้นระหว่างเมล็ด กว้างประมาณ 3-5 ซม. ยาว 20-50 ซม. ตัวฝักบิดเวียนเป็นเกลียวไปทางเดียวกัน ผิวสีน้ำตาลคล้ำหรือน้ำตาลอมม่วง รสฝาด ฝักแก่ผนังจะแตก้าออก ผนังขนาดคล้ายแผ่นหนัง เมล็ดมี 2 ฝาประกบกัน
นิเวศวิทยา	ชายป่าดิบชื้นทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ดอกช่วงเดือนกันยายน – มกราคม ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด
ประโยชน์	ยอดอ่อนลวกจิ้มน้ำพริก เมล็ดนำมาทำให้สุกโดยผ่านความร้อนหลายๆ ครั้ง นำมาประกอบอาหารพื้นเมือง